

Motion till riksdagen 2024/25:719

av Serkan Köse (S)

Entreprenörskap och innovation i socioekonomiskt eftersatta områden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utreda förutsättningarna för att införa särskilda program för att främja entreprenörskap och innovation i socioekonomiskt eftersatta områden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Entreprenörskap och innovation är avgörande faktorer för att driva ekonomisk tillväxt, skapa arbetstillfällen och främja social inkludering. I socioekonomiskt eftersatta områden är dock tillgången till kapital, nätverk och utbildning ofta begränsad, vilket kraftigt hämmar utvecklingen av nya företag och innovationer. Detta leder till att dessa områden hamnar i en negativ spiral av arbetslöshet, social utslagning och bristande ekonomisk utveckling. Enligt statistik från SCB är arbetslösheten i vissa av dessa områden upp till tre gånger högre än rikssnittet. Dessutom pekar rapporter från Tillväxtverket på att företagandet i dessa områden är underrepresenterat, vilket leder till en lägre ekonomisk aktivitet och färre möjligheter för invånarna att förbättra sina ekonomiska förutsättningar.

Internationellt har det visat sig att riktade insatser för att främja entreprenörskap i eftersatta områden kan ha stor positiv effekt. I USA har programmet ”Opportunity Zones” framgångsrikt använts för att kanalisera privata investeringar till områden som tidigare varit eftersatta. Genom skatteincitament har dessa områden fått ta del av investeringar som lett till skapandet av nya jobb. I Storbritannien har liknande program, såsom ”Enterprise Zones”, hjälpt till att öka sysselsättningen och förbättra den ekonomiska situationen i områden med hög arbetslöshet. Dessa exempel visar att riktade ekonomiska incitament och stöd till entreprenörer kan ha en betydande positiv inverkan på samhällen som annars riskerar att hamna utanför den ekonomiska utvecklingen.

I den svenska kontexten finns det flera framgångsrika initiativ som visar på vikten av att rikta stöd till specifika regioner och grupper. Almi Företagspartner är en av de ledande aktörerna som erbjuder både finansiering och rådgivning till små och medelstora företag över hela landet. Genom Almi kan entreprenörer få tillgång till företagslån, riskkapital och individuellt affärsutvecklingsstöd, vilket bidrar till att stärka företagandet och den lokala ekonomin. Nyföretagarcentrum är en annan viktig aktör som erbjuder kostnadsfri rådgivning till personer som vill starta eget företag. Genom sitt nätverk av lokala kontor ger Nyföretagarcentrum stöd i form av affärsplaner, mentorskap och utbildning, vilket har lett till att många nya företag kunnat etableras och växa.

Utöver dessa aktörer finns även Vinnova, Sveriges innovationsmyndighet, som genom olika program och utlysningar stödjer innovation och entreprenörskap inom en rad sektorer. Vinnova fokuserar särskilt på att främja innovativa lösningar som kan bidra till hållbar utveckling och stärka Sveriges konkurrenskraft internationellt.

Trots dessa insatser är utmaningarna i socioekonomiskt utsatta områden fortfarande stora, och de befintliga stöden når inte alltid fram till de som behöver dem mest. Genom att bygga vidare på de etablerade strukturerna och rikta stöd specifikt till dessa områden kan vi skapa mer skraddarsydda och effektiva lösningar. Det kan innebära att befintliga aktörer som Almi och Nyföretagarcentrum får i uppdrag att utveckla särskilda program för dessa områden, eller att nya partnerskap med lokala aktörer etableras för att möta de unika behoven i dessa regioner. På så sätt kan vi skapa hållbara lösningar som bidrar till att lyfta socioekonomiskt utsatta områden ur fattigdom och utslagning.

I regeringens budget för år 2024 saknas dock tillräckliga satsningar på att främja långsiktig ekonomisk utveckling i utsatta områden. Fokus har i stället lagts på kort-siktiga åtgärder som inte adresserar de strukturella problem som dessa områden står inför. Det behöver göras mer för att bryta den negativa spiralen av fattigdom och arbetslöshet i dessa områden.

För att stärka entreprenörskap och innovation i Sveriges socioekonomiskt eftersatta områden behövs det olika stöd såsom mikrolån, affärsutvecklingskurser och mentorskap. Dessa program kan utformas för att specifikt rikta sig till invånare i dessa områden, med särskild tonvikt på att stödja kvinnor och ungdomar som ofta står längst från arbetsmarknaden.

Genom att främja entreprenörskap i eftersatta områden kan integrationen förbättras genom att invånarna får möjligheten att skapa egna företag, vilket ger dem en starkare ekonomisk grund och större självständighet. Detta stärker deras integration i samhället och bryter ner sociala barriärer. Samtidigt kan särskilda satsningar på att stödja kvinnligt entreprenörskap bryta ner de hinder som kvinnor i dessa områden ofta möter när det gäller att starta och driva företag. Detta bidrar inte bara till ökad jämställdhet utan också till att stärka hela familjer och samhällen, då kvinnor som har tillgång till egna ekonomiska resurser tenderar att investera i sina familjer och lokalsamhället.

För ungdomar i eftersatta områden, som ofta löper högre risk att dras in i kriminalitet om de saknar positiva förebilder och tillgång till arbete, kan dessa program erbjuda ett konstruktivt alternativ. Genom att ge unga människor möjlighet att starta egna företag eller delta i innovativa projekt kan vi erbjuda dem en meningsfull väg framåt och ett alternativ till kriminalitet, samtidigt som vi skapar en känsla av delaktighet och framtidstro.

Erfarenheter från program som ”Young Entrepreneurs in Rural Development” i Kanada visar att stöd till unga entreprenörer kan leda till både ekonomisk tillväxt och social förändring. Dessa program har inte bara skapat nya arbetstillfällen utan också

hjälp till att bygga starkare samhällen. Genom att inspireras av dessa framgångsrika internationella exempel kan Sverige ta viktiga steg mot att minska klyftorna och skapa ett mer inkluderande och jämlikt samhälle.

Genom att prioritera långsiktiga investeringar i entreprenörskap och innovation i eftersatta områden kan Sverige inte bara motverka ekonomisk segregation, utan också skapa ett mer inkluderande och jämlikt samhälle.

Serkan Köse (S)